

עליכם נסאר

זמן	ר'ת	יפאה	כיפה	זמן השבת
19:05		18:25	17:12	ירושלים
19:02		18:27	17:27	תל אביב
19:04		18:26	17:18	חיפה
19:05		18:27	17:29	באר שבע

העלון טעון גינויו

הקדוש הוא היפה

מדוע לא המתין הבורא לדoor בעל כישורים אומנותיים מפותחים יותר למלאתה הקמת המשכן?

השיטה היוונית הייתה לרום את היופי בזכות עצמו. אחד ממנהגי אtonה המפרוסמים השיקעו הון עתק לבניית פסל מפואר מאין כמוהו של אחד מאליהם. מספר שכשר הוגז הפסל בפני הוושבי העי, מיד פרצה מגרכום קריאת התהפעלות "יופי! יופי יופי!", ותיקף נימנו וגמורו להכריז עליו כאחד משבעת פלאי תבל. לא רק שהם סגדו ליפוי של הפסל, אלא שהיופי עצמו היה אלים לעובודה זרה.

להבדיל אלי הבדלות, בבית המקדש הכריזו "קדוש! קדוש! קדוש!" היעד העליון של היהדות היא שלמות רוחנית שבה גם היופי בא על תיקונו וממלא את תפוקדו האמתי. אלים כל עוד אין היופי שואב את השפעתו מהשראת השכינה, עלול הוא להזיק יותר מאשר לתקון.

במסכת נדרים (ג, עב) מסופר על רב יهوשע בן חנניה שהיה מבקר אצל הקיסר ומשוחח עמו בדברי החכמה. יום אחד אמרה לו בתו של הקיסר: "אי! חכמה מפוארת בכל מוכער!" בתו של הקיסר הביעה את פליהתה על כך שחכמתו של רב יهوשע בן חנניה עומדת בניגוד למראהו החיצוני. דבר זה מנוגד בתכלית לתפיסת הרמונייה היהונית-רומית, לפיה שלמות האדם מחייבת התאמנה בין החכמה והגוף.

שאל אותה רב יهوשע: "מה מה עשוים הקנקנים שבhem שומר אבן את היין?" השיבה בת הקיסר: "מוחרס". הקשה רב יهوשע - "האם כך ראו, שניינו של הקיסר היה שרוי בכלים פשוטים?" - ויעץ לה להחליף אותם לכליז וכסף. עשתה עצצחו, והיין החמי. אמר לה רב יهوשע: "כך ראו מה חכמה, לשכנן בכלים מכוערים". שאלת הגמara: הרי מצאנו חכמים שהיו יפים? ועונה: אילו היו מכוערים, היו חכמים יותר.

אפשר ואילו היו בני ישראל מתיינים דור או שניים, יכולם היו להשתלים בטכניות אומנות מפותחות, ולהגיע לשיאים גבוהים יותר של יופי בבניית המשכן. אלים, לא זה מدد האסתטיקה של המשכן. דוקא עשיית הלב של עם ישראל, המתאמץ להעניק כל אשר לו ומקדש את תרומתו הגשמית למען שרעת השכינה-הוא הדבר שנוטן לשיכון מדדים של יופי, שמוסים סימטריה אומנותית או מומחיות חזותית אין ביכולם להעניק, זה יופי רוחני המורומם את כל הבאים בשעריו, ומעורר בהם תשוקה להיות טובים וטהורים יותר.

אבל אומות העולם היפה הוא הקדוש-ואילו התורה מלמדת אותנו, כי אצל אומות העולם היפה הוא הקדוש והוא היפה.

אילו היו מכוערים היו חכמים יותר

האם היוו מטיילים פרויקט מרכיב המצריך ידע וניסיון, על עבדים שהשתחררו זה עתה מעבודות כפיים מיגעות בטיט ורפש? פרשת השבוע מסכמת את מלאכת הקמת המשכן, ומצינית בפירות את חלקיו השונים והמורכבים. אולי, מדוע מTEL אפוא הקב"ה את המשימה על העם שرك כת חולץ מצורעים? האין כדי להמתין עד שתיבססו בארץ ישראל למשך דו או שנתיים, שבו בשלווה איש תחת גפנו ונתנו, ויפתח בנחת את CISRNונותיהם, עד שיגיעו לרמה הגבוהה ביותר? האם לא מוטב כי בנייתו של משכן לה' עשו בידי אנשי המקצוע המנוסים ביותר? אמן הוא אלו אנשים חכמי לב, מומחים בעבודתם, ועדין אולי היה צריך להמתין שישתלמו יותר באמנות?

ושמא היא הנותנת. אומנם ליפי יש מקום ביהדות, בבחינת "זה אליו ואנו" - התנהה לפניו במצוות", אולם אין היופי הזה עיקר, ואין הוא התכלית. החוש האסתטי הוא כל' בעבודת ה', העשוי לרום את רוח האדם ולחזרות בנפשו רשים של יראת קדש. בגדי הכהן הגדול נתנו לו ללבוד ולהתפארת' כל עוד הם מדגימים את האיכות הרוחנית הנשגבות של מי שלובש אותם. בדומה לכך, הונגן גינונים מלכותיים בבית המקדש; כדי ליקיר את מעמדו וחביבתו.

אולם, אין להחיל בין האמצעי למטרה. הפיכת היופי לערך העומד בפני עצמו, מסלף את ממשמעותו הרוחנית. בשעה השתרף בסמינר 'ערכים' אומן יווע-שם, שרכש את השכלה מטיב האקדמיות בטרכ' חור בתשובה. "האומנות היא כמו מזגל", הגדר זאת אותו אומן. "אין עניין במזגל, אם אין לך אוכל בצלחת". אין עניין ביופי אם אין משרות מטרה נعلاה.

היפו' מעשי ידי אדם מקסים את לב המתבונן, משומש שהוא מהדנד את הסימטריה של יופי הבריאה, שאף הוא נועד להקלת עליינה. כפי שכותב הרמב"ם: "ויאך היא הדרכ' לאהבתו ויראותו? בשעה שיתבונן האדם במעשהיו ובראוי הנפלאים הגודלים, ויראה מוהן חוכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתואווה תואה גדולה לידע השם הגדול. כמו שאמר דוד: 'צמאה נפשי לאלוקים לא-ל-חיי' (יסודי התורה ב, ב).

אולם קל ללכט שולל אחר היופי הוויזואלי החיצוני.

***

היחס לאסתטיקה הינו אחד ההבדלים המובהקים בין תורת ישראל לתרבות יוון.

עליכם לילדיים
מצא את ההבדלים

רב מיכאל לסרוי
אין להיות צודק וגם חכם

רב דניאל נשאי
האם מידות רעות הן רעות בהחולט?

רב אהרון לוי
מדין לראיית לילה

אקטואליה בפרק השבוע

ר' אהרון ליכטנשטיין

אללו פגשتم את ר' אהרון בבחוב, היותם בטוחים שמדובר באדם רגיל. אבל אני, שישבתי לידיו בבית הכנסת, ידעתי היטב שהוא רוחן מהיה כזה. כשהמלוא לו שלוש עשרה שנה, לא חגגו לאחנן בר מצווה כפי שהחוגגים לילדיים רגילים. במחנה בירקנאו לא עסקו במותרות כגן אלה.

גם לאחר השואה לא נערכה לו חגיגת בר מצווה. אהרן נותר לבדו בעולם, ולא היה לו את מי להזכיר. ללא אורהים, אין טעם לחגוג מסיבת בר מצווה.

בן ארבע עשרה בלבד היה אהרן כשללה לארץ ברגע, לאחר השואה, ובגיל עשרים הקים משפחה. אך גם אז האירוו לו החיים פנים, למורות פניו לא היה ניתן להבחין בכך. لكن ציינתי בתחילת דברי, כי מי שלא הכריר את ר' אהרן, היה טועה בו לחשב שמדובר באדם רגיל.

פעם, כששאלתי אותו אם יש לו שאלות על הקדוש ברוך הוא, בעקבות תלאותיו בשואה ואחריה, אהרן הופתע:

"שאלת על מה?" "אתה יודע..." אמרתי במבוכה קלה, "בכל זאת... לחוות לא מושפה מגיל שלוש עשרה זה לא דבר פשוט. יש אנשים לא מעטים, שעבורו את מה שאתה חווית, ולא מגיינים עוד לבית הכנסת...". ר' אהרן התבונן בי מהורהר. "אני לא שואל שאלות על הקדוש ברוך הוא. אין לי שאלות. היתי שואל בחו"ל כמה פעמים, ولو היו לי שאלות, היתי שואל אותן כבר אז."

בפעם הראשונה פגשתי את הקדוש ברוך הוא בבירקנאו. היתי אחד מתוך אלף ילדים, שהועברו לבлок מיוחד, והמתינו שם למותם. רגע לפני שנשלחו לתאי הגזים, נכנס מישהו, קצין בכיר, וסימן לי ולכמה ילדים נוספים ליצאת מהבלוק. הוא הוביל אותנו למשאית צבאית ששנתה בשעריה המותנה. המשען המובלבל הזה נמשך עד ועוד, ובסיומו מצאתי את עצמי אחורי כמה ימים-מלך תפוחי אדמה בשודות מוחפי שלג בגרמניה.

מדריך לראיית לילה על מה חושבים המאמינים בעת סבל? כיצד לא פגעו זועות השואה בתוקף אמונתו של ר' אהרן? האם ניתן למצוא את הקב"ה אפלו בהסתדרה, ומה ראו בני ישראל לאורו של עמוד האש?

"אחרי חודשיים פגשתי את הקדוש ברוך הוא בפעם השנייה. ברגע הקור ששרר בחוץ בעת שאספתה תפוחי אדמה, לקתי בדיקת ריאות קשה, וכשהזדנו למוחנה התמוטטי ונלקחתי

בפעם הראשונה פגשתי את קדוש ברוך הוא בבירקנאו. היהichi אחד מתוך אלף ילדים שהועברו לבлок מיוחד, והמתינו למותם

לבית החולים. איני זכר דבר מהתקופה הזו, מלבד העובדה שלאחר ימים אחדים שבhem שכבתה מחוסר הכרה, התעוורתי ומצבתי את עצמי על מיטה לבנה ונקייה, ומהאות הגרמניה שטיפלה بي, למדתי שהמלחמה נגמרה, לפחות השאלות מסתלקות.

"נסיבות חי"י אמנים לא אפשרו לי להיות למדן גדול, אבל את הפסוק הזה אני שוכח. מדוע? כי שנים אחר כך גיליתי, שהיום שבו חזרתי לח'ים אחרי המלחמה, ופקחתי עיניים בבית החולים, היה בבדיקה הימים שבו קוראים את פרשת פקווי..."

ז'נייטם מאות משפחות
לשוב לברואם

תרמו עכשווי וקבלו שבט חוויתית במגון מלונות*

עיר עזיז | פנור גליל | רמזה נתניה | נוף כנרת | שלום
בית גן | עדן אין | קרלטון | פארק | אנד"

1-800-35-35-26

נקודות מבז'

הרב משה לנדא

להשפייע גם אחרי המות

יש אנשים שלפנינו
שהם הולכים
לעלומם, הם מנסים
בכל דרך, גם אם
היא קצת מוזרה,
להמשיך ולהשפייע
אחרי מותם על
חיהם של אנשים
בעולם.

סמואל בראש
למשל, שורע'תו,
כונראת, הציקה לו שיפסיק לעשן, הוריש לה
333,000 לירות סטרלינג, בתנאי שתעתשן בכל
יום חמישה סיגרים.

אנשים קובעים למי הם יורישו את כספו, גם
אם אין בכם שם היגין, ובלבך שתהיה להם
השפעה... שם ימשיכו לקבוע את הכללים.
גב' אלמסלי הייתה יהודיה מליאדרית,
ונשיית רשת המלונות הלטסלי. לשני נכדיה,
שראי בשירה היהדים בעולם -
היא לא השירה כלום.
אבל לכלהה שלה, היא
הורישה שנים עשר מיליון
долר.

המשורר היהודי-גרמני
היינריך הינה הוריש
לרעיתו את כל נכסיו,
אבל היה לו תנאי... שהיא
תינשא למישו אחר. היה
לו גם נימוק מענין לתנאי.
כדי שהיא לפחות מישו
אחד בעולם, שיטטר על
מותה.

אנשים בונים בניינים
ומבדיקים את השמות
שליהם על הבניינים, ויש
כolumbia שמכנים גם לאכול מאות
קרמבלאים בחת אחת, רק כדי שם יהיה
מוחזר לנצח, בספר השאים של גינס.

בקיצור... אנשים ו齊ים לחוש שהם משפייעים
גם כשם לא יהיה כאן.

השאלה היא: למה? אז, הם כבר לא ירגשו
כלום. חלק מהאנשים הללו, גם לא ממש
מאמינים בחים שלאחר המות... אז מהו כל
כך חשוב להם להשפייע גם אחרי מותם?

אחרי שבני ישראל מס'ים לבנות את כל
המשכן בפרשה שלנו, משה מבורך אותו
ז'ורא משה את כל המלאכה, והנה עשו אותה,
כאשר צוה ה' כן עשו. וברוך אתם משה
(שמות לט, לג).

הברכה לא מבוארת בפסוקים, אבל המדרש
בתורת כהנים מפרט את הברכה שמשה ברך
את בני ישראל. "אמור להם, יהי נעם ה' אלקינו
שכינה במעשה ידיכם. ויהי נעם ה' אלקינו
עלינו, ומעשה ידינו כוננה علينا, ומעשה ידינו
كونנה (תהלים צ, ז)".

משה היה יכול לברך פשוט, שתשרה בכם
שכינה, ושתשרה ברכה במעשה ידיכם.
אבל משה מערב את השכינה

מהו התפקיד היהודי שלו?

במעשה הידים', שתשרה שכינה במעשה

ידיכם, מודיע?

הסוד טמון בהמשך הברכה, שהוא פסוק
בתהלים. "ויהי נעם ה' אלקינו עליינו, ומעשה
ידינו כוננה علينا, ומעשה ידינו כוננהו"
(תהלים צ, ז).

הפסוק מkapל בתוכו את הסוד לנעם, נעימות על
ולואשר פנימי אמיתי בחיים.

סטיב גיבס, היה זה שהקים את חברת 'אפל'
בעשר אצבעותיו. לאחר עשר שנים, אחרי
שהחברה הייתה שווה שני מיליארדים דולר,
והעסקה ארבעת אלפי עובדים, אחרי
ההשקה של מוצר הדגל של החברה, מחשב
המקינטוש... גיבס נרך מהחברה. כי החברה
כבר קיימת, לא צריך יותר.

גם כשאתה בונה בניין, בסוף... הבניין עומד
על יסודות של עפר. גם אם השקעת, עבדת
ובנית, בסוף... מה שבאמת מוחיק את הבניין
הוא החומר שתחתיו. לא אתה.

גם אחרי אדם הולך
לעולם, הבניין שהוא בנה,
קיים על יסודות אחרים.
התהושה שהארתני בניין
אחרי מותי, היא תחושה
של אושר מודומה. כי אחרי
שבנית את הבניין, לא
באמת צריך אותה.

אושר אמרתי הוא הידועה,
הוא הסיפוק שהcols'ע'ומד'
עליך. משה רבנו מברך את
בני ישראל שמעשיהם -
'מעשה ידינו כוננה עליינו'.
שהמעשים שלנו יעדנו
עלינו. שאחנו נהיה
היסודות שלהם. שתהיה
לנו תחושה שם אנחנו לא
מצאים, הכל נופל.

אבל כדי שתהיה לנו משמעות אמיתית
במעשה ידינו, משמעות שתملא אותנו
באושר, חיבים גם שבמעשים שלנו יהיה
מעורב בח עלינו. משה גדול מהחים עצם.
'מעשה ידינו כוננה' היכן של המעשים
שלנו, הבסיס שלהם, התשתית והמטרה
יהיה האלוקים.

וזכרים להיות מאושרים? מה אתה יכול
לעשות עכשווי, שאף אחד... אבל אף אחד לא
יכול לעשות במקומך... מעשה עם משמעות
אלוקית, שאחרי שתלך לעולם כולם ירגשו
חיסרין אמית'...?

מהו תפקידו שלך בעולם שהקב"ה יעד לך,
ורק לך? האם אתה ממלא אותו? כי גם אחרי
שתלך למונהות עולמים, אף אחד לא יוכל
למלא את תפקידו היהודי שלך.

כשהתמצא את התשובה... תדע מה מביא לך
אוושר אמיתי.

האייה העתיקה:

אין ירושה, לנאמנות.

(ובמ"ס באיגות המוסר שלוח לבנו)

הרב ישעיה לויום

שאלות: למה נכללה
הamil'ה 'משכן'? היה
אפשר לכתוב "אליה
פקי' משכן העדות
אשר וכו'?"
תשובות: רשי' מביא
את המדרש כי
בכפיות המשכן נרמז
שנתמשכן פעמיים,
בשתי חורבות, כתמורה על עונותיהם של
ישראל.

שאל על כך ר' זלמיה מולז'ין: והרי בנטילת
משכן מיהודי יש הלבנה, שאם מדובר בכל
הנחוות לבعلין בלבד, יש להסביר לו אותו "עד
בא השם..." מודיע אפוא לא מוחזר לנו הקב"ה
את המשכן?

ומшиб ר' זלמיה: התנאי המופיע קודם לפוסוק
זה הוא "ויהי כי יצעק אליו ושמעתה כי חנון
אני" - כדי להראות לכב"ה שאחנו אכן זקנים
לקודש, עליינו לצעק אל ה'. ר' רץ' יודיר
הקב"ה את המשכן. לא ד' שיבכה כל אחד על
צורות הפרטיות, אלא עליינו להצטער בצעור
גולות השכינה, הנודדת בלילה בית לשכן בו.

"כאשר ציווה ה' את משה"
שאלות: המילים "כאשר ציווה ה'" את
משה" מופיעות בפרשנה בסיסו כל אחת
מהפעלות אותן עשה משה. מה בא הדגש הזה
למדנו?

תשובות: אל יאמר האדם "הבנייה את העקרון,
וכעת אפעל כי הבניית בהתאם לעיקורין";
אללא, הדברים צריכים להיות ברמת דיקוק גבוהה,
כאשר ציווה ה' את משה, בכל פרט ופרט. ואין
הדבר נוגע רק לכלים העיקריים והמוסכימים,
אליא גם לפרטים.

וכן אנו, כאשר אנו נתקלים בספק או התלבטו
בענייני הלבנה או השקפה, אל לנו לומר מהר ולחרוץ:
אנ' כבר מכיר את הרוב, במקורה כזו הוא בטוח
'יאמר ש...' אלא נודא והיטב שמעשינו נכונים
וישרים בפלס ההלכה וההשקפה - "כאשר ציווה
ה' את משה".

אקטואליה: שמעתי שאומרים שהתחפושת
שבוחר הילד בפורים מסמן על הרzon
האמתית שלו. האם יש מקור לדברים?

תשובות: אולי יש בכך טעם... אם כי בימינו
התחפושות הן פעמים רבות לפי האופנה, ולמה
שחבריו מתחפשים-כונראה גם הוא ירצה.

ואף אם הילד בוחר להתחפש לדמות שאינה
מתאימה, אין צורך להיבהל מכך ולהשוו 'מה
רמות התחפושת'. פעמים רבות ילדים בוחרים
תחפושת משיקולם של רצון לתשומת לב, או
רצון לשאת חן בעיני חבריו, ובוחרתו בתחפושת
הזה נובעת ממניע שולי' בלבד.

חשוב לא לעשות את הילד לחירג. לעיתים
מתוך רצון להציג תחפושת מקורית הוריהם
מעמידים את הילד במצב מבחן, עד שנעשה
לLING וקהלם בין חבריו. ודאי שמדובר כזה איננו
מושיע לליד, אלא מזיך.

(מתוך החומרית 3 מתוך הפרשה שע' הרב ישעיה לויום)

רבה צבאיי בן צור
ברכל, ואת השבת
ברפרט, חרף

היסורים והעונשים שקיבל.

באותם ימים, חוץ סטליין להפטר מכל היהודים, ולכנן העליל שהרופאים היהודים התלכדו נגד השלטון הרוסי, لكن הגיעו מזמן קי שורה של רופאים מוטשיים, וריפאו באופן לקרי שורותיהם. אישים צבאים ופוליטיים, על מנת לגרום למותם. הדבר יצר תעלולה תקשורתית אנטישמית, 'חשיפות תקשורתיות' נולדו חדשות לבקרים על רופאים יהודים נספחים, והמשטרה דאגה להוציא יהודאים מעתה יהודים מעתה', כך שמאלאס סטליין היום. "מי זה המן?" ועקב איזוק סטליין איש הפלדה מחץ את כולם, את הטיטר הוא ניצח, ואתה מדבר על איה המן מההיסטוריה?" החולט על משפט פומבי לרופאים בכיכר האדומה, הי בורות: תלית הרופאים בכיכר הסיביר, לקור והגלויהם של 3 מיליון יהודי רוסיה לסיביר, וכך 68-68 מעלוות. ובמילים פשוטות-הוצאה להורג. של כל היהודים.

עם ישראל חי-מאז ולתميد

על הניסים-בימים ההם, וגם בזמן הזה

ב"ח באדר, יום לפני המועד המתוכנן לתליית הרופאים, נקבע מותו של סטליין, אחרי שכמה ימים קודם לכן, בעיצומו של יום הפורים, הוא נמצא בחדרו שרוע על הרצפה.

זכורתו בסיפורו של ר' יצחק זילבר בغال הימים בהם אנו נמצאים. ימים אלו פותחים את מערכת האמונה, מערכת שיעורי האמונה שלנו, שתחילה בפורים, המשכה בפסח, והשלמה בהג השבעות, היום בו נפתחו שעריו של מים וראינו את האלוקים, באופן חד פעמי בהיסטוריה. תפקידנו כהורים ומוחנים להחיות ילדים את הימים ההם, ולהביא אותם בזמן זה. אחת משיטות 'ההחייה', היא על ידי סיפור. לא פעם הורים מעמידים לומר דבר תורה במקום לספר סיפורו. אמרית דברי תורה החשובה בהחלט. אבל חשוב מאד גם להרבות בספרים בעלי משמעות לילדים.

צריך רקLOCOR, לסיפור לצריכה להיות משמעות. סיפור עלילתית נשארת העלילה. סיפור בעל משמעות מטיבע בשומו חותם.

ילדים קטנים צריכים לפעמים להסביר את משמעות הספר. אחריו הספר על ר' יצחק זילבר נושא להסביר: "אנו בשנות מלחמה שסופה אינו נראה באופק. אמנם, עם ישראל תמיד יהיה טינה, תמיד יהיה נרדף... אבל בערך-תמיד יהו".

התוכנית הייתה שבדרכו תשכונה הרכבות בתחנות, הדלותות יפתחו, והאספסוף המשולב יכל לפרק פרעות ביוזם. בימיים הבאים מוגרים ומקומות עבודה, בתיים הווודים השונים להיכון את רשותם היהודים, כדי שלא לפחות אפס אפיקי היהודים. ביום שישי, י"ב אדר תש"ג (27.2.1953), הוכעה תוכנית הפתרון הסופי של יהודיה רוסיה. ספר מים לאחר מכן, ב"ט באדר, היו אמורים הרופאים להתיילות בכיכר האדומה. עמודי התליה כבר היו מוכנים.

באותם ימים היה הרב זילבר נתון במאסר אדר, פורמים דפרדים, ישב הרוב עם יהודים. "ספר לנו על החם, יצחק", פנה אליו אחד האסירים, והרב זילבר סיפר את סיפור המגלה, בגדש על: "מי שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם, עשה ניסים לנו בזמנם הזה". ואז קופץ איזיק מירנובי' וצעק: "היסטריה, יצחק. ומה עם המציגות? לא מספיקים ששת המילינונים?!" לא תקום פעמים צורה", ענה לו הרב זילבר. "ואנו מבטיח לך שגם אתה נפל אז, ייפול גם סטליין היום". "מי זה המן?" ועקב איזוק סטליין איש הפלדה מחץ את כלם, את הטיטר הוא ניצח, ואתה מדבר על איה המן מההיסטוריה?" איש הפלדה הוא בשודם, ואיש אינו יודע מה יהיה אליו בעוד שעוד חצי שעיה", ענה הרב זילבר. איזיק התוڑם בכוус ועב את בני ההבורה.

האם מידות רעות הן רעות בהחלט?

ומתי המידה הרעה הופכת לטובה?

במידה. וכפי שכותב רב צדוק הכהן מלובלין: "כל הכוחות הנטוועות בכל נפש מישראל, אין לחשב שהוא רע גמור וצרכי להיות הופכו, כי אין לך שם מידה וכח, שאין בה צד טוב גם כן, ורק צרי שיטה בה רצון השם יתברך, ואם אינו כני כפי רצון השם יתברך, גם המדות טובות, רעות..." (צדקת הצדיק, פסקה זו).

רבי ירוחם ממיר הגדי ז'את כך: "אין מידות שמן רעות בהחלט, ואין לך מידה שאין לה מידה". הג"ש ולבה זצ"ל הסביר ואת בלשון דומו: "יעוד נוכל לומר שצד הטוב והוא מידת הרחמנות, יוצר הרע נברא לאcordיות. וכשאדם אין מרשם על הרשעים והוא אכזרי להם, נמציא שהוא עושה מצווה גדולה ועובדת השם עם יציר הרע" (על' שור', קג-קנ'ב).

למהחותה הרעinion נדגמים: במידות הכבוד - ניתן להשתמש בכך כדי לחייב ההוראה. במידות הגואה - להתגאות לפני כופרים באמונתו. במידות האcordיות - להאכזר לרשעים ולא לווור להם, כפי גדרי ההלכה זה. במידות הטע-להראות 'יעס הפנימ' לתלמידים, וכן הלאה.

יוצא אפוא, שככל המידות שנראות על פניהן כשליליות, אם משתמשים בהן במדוקן לבוגר שמים, הרי הן הופכות לפעולות נכונות וראויות.

רבי ישראלי סלטנר צצ"ל, הלא הוא מייסד 'תנוועת המוסר', ראה צורך בכינון תנוועה זו- ולא בכדי. היה זה לאחר אריווע נורא שהתרחש בימי. וכך היה מעשה: בעיר מגורי ח' סנדאל פשוט ועני שבבים אחד בהיר החל מזלו להאר ל' פנסים, והוא הפך לעשר מופלג, עד שתתקנאו בו עשי'ו אותה העיר.

והי הימים, ואותו סנדאל לשעבר הוביל את בתו לחופה, בשעה טוביה ומוצלחתה. אך לפצע, תוך כדי שהוא צודע לעבר החופה בפנים קורנות, ניגש אליו אחד מאותם עשירי העיר אוכלי הקנאה, והושיט לעברו נעל ישנה, פנה אליו לעיני כל העדה, ואמר: "אמור נא ל', כמה עלה לי לתיקן אצל נעל זו?" ברגע ששמעו הסנדאל את הדברים, לא עמדו לו כוחותיו, והוא התעלף מרוב בוראו באותו מעמד).

רבי ישראלי סלטנר צצ"ל, שהיה עד למעשה זה, הדועץ עד עמק נפשו. עד היכן יכולה להגיע השחתת המידות של האדם-להכלים אדם ברבים, בצוואר המשפילה ביחס, ביום כלולות ביחס! רבי ישראלי התבטה אז, שברור לו שבשניים דנים מה חדש את כל הנפטרים של קהילה זו, דורות

רבה דניאל נשיא

הגר"ס התבונן בעצמו, וראה שהרגשת הסלידה והכעס הפנימי מהארוע ורואה היא, אלא שצרי לנתקה למקום של תיקון; ובבקות אירע זה "סד את תנוועת המוסר".

בתנוועת המוסר מקובל שהמושג 'מידה' משמעה גודל שיעור. הינו, שכן בעצם מידה שהיא רעה למגורי או מידה שהיא טובת? ביחס לכך יש להשתמש בכל המידות באופן מחושב ומדוקן,

איך להיות צודק וגם חכם از מה אתה בוחר?

את הסיסמה "אל תהיה צודק, היה חכם" המציאו כדי לשנות את תרבות הנחיה בישראל; אולם היא תקפה לא פחות בקשר ליחסים אגוש בכלל, ובבית היהודי בפרט.

סיסמה זו קובעת כי יש לבחון את התחנחות לאור המטרה החשובה, ולא מותן תחוות בטון רגעית. לא תמיד הצדק מוביל לטוב, לעיתים הוא גורם את ההפך. הוכמה, לעומת זאת, היא אמונה וראית הנולד ("אייזה חכם? - הרואה את הנולד"), ואין דבר המסייע להגבר על ההוויה למען העtid- יותר ממנה.

דוגמא: הזוג הטורי שלנו חוגגים את יומן נישואיהם בשבת מרוממת בבית הארכה בהשתפות מרצים בנושא הבית היהודי. לפתע מועעד המלצר ותכלות הצלחות נשפכת על בגדיהם היקרים. כיצד ינהגו? שתי אפשרויות. לנוכח בזדק או לנוהג בחכמתה. לצטוק או לשוטק. אם יצעקו, יכו מנ הסתם פיצוי קלשהוא, בשובר נקיין, ואפשר שgam המלצר הלא זהיר יאבך את מקום עבודתו.

לעומת זאת, אם ישתקו, יחוירו הביתה בעוגמת נשפ על הנזק הכספי שנגרם להם. אין ספק שם יחוירו באפשרות הראשונה- היה בך זדק, מישרו הרי צריך לחת את הדין ולפוצטם על עוגמת הנפש.

אך מה יקרה לאחר מכן? האם לא יהיה להם נקודות מצפון על שבগללים פוטר המלצר? והרי זו התהנחות של "גם לי גם לך לא יהיה". אנשים חכמים ישתקו. נכנן שבגדיהם והוכתמו, אך הם עדין נשואים באושר, וגם הבגדים יוכבו. לעומת זאת, לעומת דרישת השתקה, את האושר על ששתתקו ולא דרישו את פיטורי המלצר- איש לא יכול למזל מهما.

זהו שארם שלמה המלך: "טוב פת חרכבה ושלווה בה מבית מלא זבחיך ריב" (משל ז, א). עדיף לאדם לאכול פת חרכבה מתוך שלווה, מאשר מאכלים טעימים ומתקוקים מתוך כעס. אדם המארח את חברו בבריתו ואני נוהג בו בסבר פנים יפות, אפילו יתן לו כל מנתנות שבבעולם- הן אין נחשות כלל בעניין החבר. אך אם הוא מקבל את אורחיו בחיכון ובסביר פנים יפות, אפילו לא נתן לו מאומה; חיש האורח שמאחורי טרחה טרחה יתרה ומורובה, וידידותם עלה ופורחת.

גם בנסיבות של איש ואשה מצוי שמתעורר וויכוח או אי הסכמה. לפני שנגיב באופן ספונטאני, מותן דחף של רגש מתרץ, נשקל לרגע- האם עדיף להיות צודק, או חכם? מהי המטרה שלנו בעת? האם כדי להתעקש לקבל את רצוננו בדיק כמוה שבקישנו, ובכך ליצר אוירה שאינה נעימה, או להסתפק ב'pit חרכבה' ושלווה בה, להעדיף את האוירה הטובה והנעימה, השלום והשלווה? מה חשוב לנו יותר? ומה מטרתנו העיקרית בחים...?

הרב מיכאל לזרי

ערכים לבית היהודי

ערכים

לבית היהודי

מאיפה הכספי?

ומתי העבודות כלל לא רלוונטיות...?

המשכן, הסכום הנאסר מהעם, והנעשה בתរומות. משה רבנו החמיר על עצמו מצד הדין של "והיitem נקיים מה' ומישראל" ולמרות שהتورה מעידה עליו שהוא נאמן בביתו של ה', בכל זאת הוא מוסר דין וחשבון כדי שלא לעורר ריגונים בקרב העם.

לכואורה, דו"ח זה מיותר הוא, כי מיהו המסוג לבקר את משה רבנו ולפקפק ביישורו וכי משה זוק היה לכוף בהימצאותו במדבר?

אך כשנתבונן בדברי חז"ל, יתרור שדו"ח ביכורים ג, ג) מביא שתי דעות בביואר הפסוק (שמות לג, ח) "והיה יצא משה אל האוֹהֶל יקומו כל העם ונצבו איש אחד ואוהלו וובייטו אחורי משה עד בואו האהלה", מהי הbetaה זו?

באיור אחד הוא, שעם ישראל הבינו במשה רבינו כשב לאוהל, כדי לזכות לראות את הצדיק. אך ההסבר השני, הפוך ושונה לחילוטין. הם היו מלחשיים זה זהה, יראו את שוקויו כמה שמנים הם! ידאי, הלא משלנו הוא אוכל ושותה..."

모עוזען! אנשים שהיו למרגלות הר סיני, שמעו וראו כיצד ה' מעביר את התורה על ידי נביאו נאמן ביתו, והם חושדים בו בוגביה? שמא ה' טפשם? ועוניים על כך חז"ל (סנהדרין קה, ב): שהשנה מקלקלת את השורה.

ישנה שנייה והנובעת מכאן, ישנה שנייה הנובעת מבעורות, לעיתים אדם חושב על השני מחשבות שאיןן כננות וכן שונאו, אולם

יש שנתה עמי ארצות לתלמידי חכמים', שהיא השנה הגדולה והחמורה ביותר; כפי שאמרו חז"ל (פסחים מט, ב): "גדולה השנה לשונאים עמי הארץ לתלמידיך חכם יותר משנאה שונאים עובדי כוכבים את ישראל". אם אדם מחליט שהוא רוצה לשונא אדם או קבוצה, שום הגין או עובדה לא ינייעו אותו מעמדתו, כי שנאתו אינה תליה בהסביר, אלא ברצונו המרושע בלבד.

לדוגמא, אדם שאינו שומר שבת רוצה להפסיק לבלוט בבלויים האסורים בשבת, ואין הוא חפץ לשונת הרגלו. במצב זה, שום הוכחה לאמתיות התורה לא תנייע אותו. הוא ימנע מלקלל את דברך, מפני שהוא סימן את המטרה מראש - אני רוצה כך... אני אוהב כך... ו גם אם חציג בפניו את כל ההוכחות שבבעולם, הוא ישיב: "אל תבלבל אותי עם עובדות".

וזאת מפני, שלחשות-חושבים עם השכל, אך לרוצות-רוצחים עם היצר הרע...

בפגישות שנערכו בין מדריכי תנועת 'הצופים' לבין אישים חרדיים, ניהלנו שיח נוקב על 'דת ומדינה', ומשמעות המושג 'יהודי'. הם העדיפו להתמקד בסטריאוטיפים על הצביע החדרי, והטicho' בפנינו סיסמות ושוררים שקבעו מהתקשרות.

ניסינו להסביר ולהבהיר, אך אוזניהם היו אוטומות. חשבנו להבאים לסיוור בעיר בני ברק, למרכזי התורה והחסד; הלא 'אינה דומה שמיעה לראייה'. אולם מכיוון שהייתה זו קבוצה גדולה, הוחלט לפצלה לשתי קבוצות.

הקבוצה הראשונה הגיעה לעיר. הסיוור נמשך כמה שבועות, החל במרכז התורה והגולדים ומרכז החסד האדריכים, וכלה באלו' גמח'ים שעוניים הנמצאים כמעט בכל בניין, בכל תחום. הסיוור הסתיים בבית אחת המשפחות המבוססות בעיר, שבסלון המכובד תיישבנו לארוחת ערב עשרה.

בסיום הארוחה פנה 'נצח' המדריכים, וכשהוא מביט על הבית היפה, אמר, "אפשר שאלת קצת מהתריס... מאיפה הכספי...? מהican יש לחדרים כסף לכאלת בתים מפוארים?"

הינו בהלם. הבשר עndo בין שניםם, בתוך הבית המאהות אותם ללא חשלה, והם שואלים שאלה זו? העדפנו לענות בשתיקה רועמת... ונפרדנו לשלים.

שבוע לאחר מכן, הגיעה הקבוצה השנייה. הסיוור התנהל באותה מתכונת, חוץ משינוי אחד- מיקום אודיותה הערב. החלנו שהפעם נקיים את הארוחה בבית חמם, אך 'צניע' רונגל. המשפה קיבלה אותנו בסבר פנים יפות, והארוחה הייתה כיהה למציאות 'הכנסת אורחים'.

לסיום, נציג המדריכים סקר את הבית, ושאל, "למה אתם חיים בפשטות ועניות שכוז? מה אשימים הילדיים שהוריהם לא עובדים, והם חיים מתחת לקו העוני?"

או הבנו, שלא משנה מה נעשה, מי שרצה לראות את הרע- ימצא אותו גם במקום הטוב ביותר.

הפעם זו של ראייה סובייקטיבית, אנו מוצאים בפרש פקודי. משה רבינו מוסר דין וחשבון על הוצאות הקמת

הרב דוד ברוורמן

ערכים לחיים

לפעמים ההיסטוריה
זהורת...

גם אז, רכבות הפגינו
נגד מלחמת לבנון,
העיתונים שיסו
נגדה, הפוליטיקאים
התלהמו. האם היה
ידעו, האם היה
אכפת להם, מה
עשה שייסי זה להHIGHLY
הנלחמים, שמשדרים להם שם נלחמים לשוא,
שקרובנים חיננס...?

ליצחק אברהמי זה עשה דבר אחד: יום לאחר
השחרור הוא עזב את הארץ, התחליל את טוילו
בקנדיה, והטיל עוגן בLOS אנג'לס. עבד בעבודות
מודרניות, ובכספי מימן את לימודי בקולג',
במגמת רפואה. הוא סיים בציוניים מעולים,
וביקש להמשיך ללימוד באוניברסיטה, אך שכר
הלימוד הנדרש היה מעבר לככלתו: שמונה
עשרה אלף דולר, מלבד דמי דירות וככללה. ניסה
לבודק מה האפשרות העומדת לפניו, ושמע
שבמקסיקו יoker החיים נמוך ושכר הלימוד זול,
ויש שם אוניברסיטה ברמה גבוהה, שלוחה של
אוניברסיטת קליפורניה. קם ונסע.

לימודי רפואת השיניים היו מגוונים: מכירורגיה
ועד יישור שיניים לילדים. את ההתקומות עשה
בבית חולים במקסיקו, ואחר שקל את המשך
דרךו, כבר התערה במדינה, ליגג בשפתחה, ורקש
את המנטלית. הוציא לו לפתח שם קליניקה.
החברים היישראליים לא התחררו לקהילה
היהודית, אך איבדו גם את זהותם היישראלית;
ונתרו קירחים מכאן ומכאן. חלוקם התבוללו,
יחיל.

יצחק לא רצה שהוא יקרה גם לו, והוא ידע שהזה
עלול לקרות. הוא החליט שהוא חייב לחזור
ארצה. בארץ עבר קוסס הכנה למבחן רישוי
מטעם משרד הבריאות, ותוואר אוושר. התחליל
לעבוד כשכר במרפאת שניים. המרפאה הייתה
בבניין ברק.

היה בן ישיבה שבין לבין הסביר לו כמה נפלא
ל להיות דתי. כמו זה תורם לאדם ומרומם אותו.
ולטיפול הבא, הביא לו הבוחר במתנה ספר
'מסילת שרים'. תיעין בו, ותבין על מה אני
שਬין שאין ברייה, ועליו להפסיק את עבודתו
במרפאה.

מסילת ישרים דמעות של בחור ישיבה לא שבות ריקם...

כשראה שייצחק עדין! אין חובה חיפה, פרץ בבי

בתזונה עתירת סידן, הוא נטל בתדריות כדורים
חזקים נגד כאבים. לא אחת התਪטל מיסורים
לול, לפחות אחד צעד. סיור, חומש,
תחלית גمرا. שוחחו על משמעות היהדות, עד
שבדוע זה מה חי. בכל יום הוסיף ידיעות חדשות,
מרתקות. בעבר תקופה המליץ לו ראש הכלול
על סמינר 'ערכים'.

היה זה סמינר לרוקים שנערך באשקלון.
האווריה שם הייתה מרומרת, מלוכדת, נפלהה.
ההרצאות היו מרתוקות ומשכונאות. יצחק חזר
בחור דתי. הפסיכיניטים שלו שלו שלו בחשש אם
קרה אסון במשפחה. ענה שלהיפן, קرتה
שםחה. הוא חזר בתשובה.

עוד משהו מעניין: שתי אחיו לו. המבוגרת
מןנו גרה בגבעותיהם, והצעירה ממנו - בcrypt.
שתיין שבו בתשובה, בלי קשר ובליתיאום.

יוסף התהנתן עם מורה בעלת תשובה, ויחד הם
בנו את ביתם בבני ברק. לפני זמן מה השתתף
ברצאה שנערכה בתלמוד תורה 'שתיל' זיתים'.
לפתע, הוא זיהה בקהל פנים מוכחות. היה זה
הבחור ההוא, שהעניק לו 'מסילת ישרים'.
הבחור סקר את מראהו, וחיך: "או הדמעות של
לא היו לך..."

בין ביתו למרפאה שכן כולל אברכים. הוא לא
היה מבחין בכך, אלמלא השולט גדול: "תלמוד
תווה לכל דושן". מבعد לחלון הפתוח ראה
את האברכים שוקדים על תלמידים. שמע קול
לימוד ערבית וקול התנצחות וויכוחים. סקרנותו
התעוררה: "מה הם לומדים? עבור מה מקדושים
בחורים צעירים את חייהם?" ואז הגיעו
החליט להתרפא באופן טבעי, בתרגילי יוגה,

רבה אלchanן גבאי

"אחד הדברים המתרחשים בפעילות קיוב רוחקים של 'ערכים', זה לראות את השינוי הבהיר לטובה שניתן לחול אצל אנשים, באמצעות סמינר קצר שנמשך רק שלושה ימים", אומר הרב אלchanן גבאי, תושב מודיעין עילית ופעיל ערכים באזורי מודיעין והמרכז.

לא מזמן, בתום תפילת מנחה בסמינר שהתקיים בצפון הארץ, ניגש אליו אחד המתפללים הצעריים, כשהיינו רוחב נסוך על פניו. "אני כל כך שמח לראות אותך", אמר לו. " ממש התפלתי שתבוא אלינו".

הרבה גבאי ימץ את זיכרנו, ופתאום נזכר... שנה קודם לכן, באותו בית מלון עצמו, הוא שיב לשיחת עם הצער הזה, יחד עם שני בחורים נוספים שהגיעו מأشكולן.

"השלשה הציגו את עצם אתאיסטים גמורים, לא אממינים בכלל, ובלי שום קשר להידות", מספר הרב גבאי. "שוחחת איים בארכיות. הם היו חברה נאורית כביבול, ככל שקראו כמה ספרים ולן חשבו שהם כבר יודעים הכל. בתחילת הם הגיעו בלהג, אבל שמתני ללב שאצל אחד מהם משחו מהדברים חלחל. לא ציפית לשינוי דרמטי - בני אדם לא משתנים כל כך מהר - אבל היה לי הרגשה שהוא אכן תחבב ממנה".

מאז, חלפו חודשים רבים בלי שיופיעו בינויהם קשר. הצער ח' באשקלון, מחוץ לאזור הפעולות הרגילים של הרב גבאי, ולשיחת שלם לא היה המשך; כך חשב הרב גבאי, עד לאו מפגש בלילה צפוי בתפילת מנחה.

במבט ראשון נראה רנהו דבר, אבל משחו במעט עניינו היה שוננה-רגע ואולי טהורה יותר. הicipה המנוחה על ראשו והציצית המשתלשלות מבגדיו; גם כן לא היו שם בפעם הקודמת. "מה אתה עוזה כאן?" שאל אותו

כוחו של סמינר להפוך אתאיסט לאמאי, ולملא חיי ריקנות באושר וסיפוק. הרבה אלchanן גבאי מספר על השינויים המפלאים שסמינר אחד מסוגל לחולל...

הרבה אלchanן גבאי רכז במחלקה רוחנית באזור מודיעין

הרבה גבאי המופתע. "מה עבר לך?" מסתבר שלשיחת הלילית האורכה היה היתה השפעה גדולה מכפי שניתן היה לשער. הבחור סיפר שהתשובות היסודות שקיבל על שאלותיו, ערדו את תפיסת עולמו. פתאום התהilih להבין שההידות איננה אוסף של מנגגי פולקלור ישנים, אלא תפיסת עולם מגובשת, שביסודה אמונה בבורא עולם, תפיסה שנitin לבסם בכלים רציאניים. והוא התהilih לשיעור תורה באזור מגורי, ובמקביל ניתק קשרים חברותיים שהיו כרוכים בירידה רוחנית.

מדרגתו של עם ישראל

שאלת:

הקדוש ברוך הוא בחר בעם ישראל מכל העמים, להיות לו לעם, לקיים מצוותיו, ולפאר את שמו בעולם. אבל לאורך כל התנ"ך אנחנו רואים איך בני ישראל חטאו שוב ושוב, הטעינו את הבורא, וגם היום, המצב הרוחני שלנו לא במשטבו. אם כך, נראה כאלו כביכול הבחירה של הקב"ה בנו להיות עמו לא הייתה מוצלחת; האומנם כך? אשותם לך?

שוו"ת

עם ערכים

תשובה:

חשיבותה של הבחירה, שככל שהחומרה בהבין, יש בתורה ביחס לעם ישראל, הן טענות ביחס לדרגה מוחה, אך אין מה להשוות בין מצבינו לבין דרכם. גם בימינו אנו, אמנם המצב הרוחני שלנו אינו מוחה, אך אין מה להשוות בין מצבינו לבין דרכם של אומות העולם, כולל הטוביים שביהם, עם ישראל גתם של אומות העולם. העם היהודי עבר במאה השניות האחרונות סדרת ויסונות איום וגורריהם. בזמן שכל האנושות כולה היו שוכנים בהם, גורר ראים, והעובדת שעדיין חלק גדול מהעם שומר תורה ומצוות, ורבים מתחזקים להחזיק בעצם החים, זהה עובדה שטוחה אומה אינה יכולה להתהדר בה.

הרבה גראנולד

שנה לאחר מכן חזר למיניר, הפעם יחד עם חמישה חברים שבאו לשם. "אין לי הרבה כסף, ואני נתקמתי קשרים לחברתיים שהיו קרים לי, אבל דוקוא עכשו אני מרגיש המאושר באדם", הוא סיפר לרוב גבאי. "אנשים שואלים אותי מפני מה החיים הזה אני שואל מטה טובותם אתו תמיד. אני אומר להם - בואו לסמינר!"

זה אינו המקורה היחיד המצויה באמתה זו של הרוב גבאי. "אני פוגש לא מעט אנשים שהצליחו בחים' בכל מיני פרמטרים מקובלים, אבל הם חיים בתוחשה של ריקנות גדולה. יש להם כסף, מכוניות ועובדת טובה - אבל אין להם מושג בשביב מה הם חיים, והדבר מכרסם להם בנשמה", הוא מספר.

אחד המקרים הקיצוניים ביותר בהם נתקל, היה של אדם בשנות השолосים לחיו, בחור מלומד ומוצלח עם ראש על הכתפיים, בעל תואר במדעי המחשב, שחזר לארץ אחרי חמש שנים שהות בארה"ב, בהן צבר ממון רב.

"הבחןתי בו בסמינר כשהוא ישב בפינת הלבוי, והבעה עגומה על פניו. התחלתי לדובב אותו, והסיפור שלו הפליא אותי. מסתבר, שלמרות שהבחן הוא נראה כמו סיוף הצלחה, בפועל האדם כי בתודעה של ריקנות פנימית מוחלטת. יש לו כסף ודירה, יש לו חברים איתם הוא יוצא לבנות, אבל בעצם אין לו כלום. הוא סיפר לי שכבר תקופה ארוכה שהוא מרגיש שאין לו שאן לו סיפוק ממש דבר. הגיעו הדברים לידי כך שהוא הפkeit את הנשק האישית שלו במשטרת

בשלב מסוים, ראיתי של אותו אדם שכן אותו לлечת למיניר עוכבים. "אולי לדתיהם יש תשיבות שיעזרו לך", אמר לו. "במהלך הסמינר מרצ'י ערכים" דיברו איתו ממושכות", מסביר הרב גבאי. "הוא שאל את כל השאלות, ואנחנו נתנו לו את כל מה שיכלנו. דיברנו על אושר, והסבירנו שהנשמה הרוחנית לא יכולה לשבע מחוויות גשומות גרידא. מיד אחריו הסמינר הוא קנה את הספר 'חובות הלבבות', וקבע חבורתא ללמידה בו. היום הוא מספר שהיו התשנו מהקיצה לקטנה, והשאלה היחידה שלו היא - איך מתקדמיים מכאן האלה?..."

גם לכם יש שאלה?
שלחו לנו
shoot.arachim@gmail.com

כמעט כל אומות העולם מאמינים בקדושות ההג"ץ. אך כמה מהם אכן חיים על פי באופן מעשי? כדי להיפטר מעול המציאות הם המוצהר את המוצאה המוגובחת של 'ביטול המציאות' וכך הם יכולים ליהנות מעררכי התנ"ך הרצויים להם, בלי לקבל את חיוביו. הרי, הנוצרים טוענים שהם המשך המושך של עם ישראל, ובכל זאת הם אינם מוסgalים לקבל על עצמם אפילו לא עשיית מהנסיבות המקוריות. כך שכן ניתן להבין כי הקב"ה לא טעה בנו.

אך אחרי הכל, علينا למדוד את עצמנו ביחס לאמות, לרצון הבורא, ולא ביחס לדרגות של الآخרים, ומה שהם עושים או לא עושים.

דִין סְבִיב הַשְׁלֹחָן

**האם קיימים איסורים לאילבוש
בחצגת פורומים?**

שאלות

בבית הספר התיכוןו כולם ליום הגдол הוא יום הפורים. במיוחד חיכו התלמידיות בהתרגשות להצגת הפורים. המשורתיות שתקיים במסגרת מסיבת הפורים.

התוכנה הייתה גדולה. תפארה מיוחדת נבנתה עבור ההצגה, וגם תלבושים מיוחדים נשכרו לאירוע. החזרות להצגה היו בעיצומן. במהלך החזרות התעוררה השאלה, האם מותר לבת ללבוש ציצית בשילוב הצגה או משחק, או שיש בזה איסור "לא תלבש".

כדי לקבל הכרעה ברורה בסוגיה, פנה מנהל המוסד להחטייע עם הרוב...
ממי אכן בחלקם במקורה זהה?

מהי אכן ההלכה במקרה זה?

תשובה

יש לציזי שאיסור לא ללבש הוא רך בגדים, אבל אפשר להכין בגדים מנייר, ניילון, קרטון או אל-בד. בגדים אלו שאינם בגדים באמת, אין איסור לא ללבש.

四〇〇

יש להחמיר באיסור לא ללבש ילא תלבש גם בפורים, כשהשمرة היא לתהיפות ושמחה, אבל אפשר להשתחש בחומרים שאינם משמשים לבגדים, כדי להכין מעין בגד.

על ג' האישה והחוותה מתחדשה מעת דבורה פורחות ע"ה בת ר' אברם שמואל זל' חידון טריוויה א-ב לפרש השבעון. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכלל בני המשפחה יוכל להשתתף, להונן ולהצליח!

א	מי היה מmonoּה על הלוויים ועבדותם?
ב	מה היה משקלו של מחצית השקל?
ג	מאייזו מילה אנו למדים ששרשרת הזהב היו צריכות להיות בקצת החושן?
ד	שאלת בונוס: את מי הזכיר שלמה כשכל העם נקחלו לאחר השלמת המקדש? (איינו י' דבר והורה על הקמת המקדש)
ה	מה הכניס משה לארון? (המילה המוזיקת בפסוק, והיא גם חלק משמו המלא של הארון)
ו	איזה חומש נתחיל לקרוא בעזרת ה' בשבעת הבא?
ז	מה היה אורכו של החושן, ומה רוחבו של החושן?
ח	את מה אנחנו זוכים לסייע השבת?
ט	בקצות החושן היו שתיים כאלה, מי אלה?
ג	את מה צריכים הכהנים לרוחץ לפני העבודה?
כ	מה מילא את המשכן, לאחר שםשה סיים את כל העבודות?
ל	היכן צווה משה להניח את מזבח העולה?
מ	מה הניח משה מעל המשכן?
נ	מה שקל 70 כיכר ו- 2,400 שקל?
ס	"אללה פקוד" מה פירוש המילה 'פקידה'?
ע	כמה כיכר זהב נאוסף בסך הכל למלאכת המשכן?
פ	מהי הפעולה שעשה משה לאוהל? (מעל המשכן)
צ	באיזה צד (כיוון, רוח) הניחו את השולחן?
ק	למה הפק המשכן לאחר שנמשח בשמן המשחה?
ר	מה מופיע על שולחן ראש השנה, וגם באחד מגדי הכהן הגדול?
ש	כמה אנשים היו בגילאי 20 ומעלה, שנתרנו כל אחד מחצי השקל?
ת	בצבע זהה היה המעיל של הכהן, וגם הבגד שלבש מרדי' היהודי:

והיו אמרים על

העצה הטובה והבדוקה ביותר ליראת שמים היא שמירת העינים ושמירת הלשון.

נולד בשנית תקנ"ג לאביו רבי אריה לייביש בעיר טריניגראד. בילדותו למד מפי האב"ד בעיר, ובזכות גאונותו ומחו החריף התפרנס כ�ועלוי מטריניגראד. בהיותו בן 17 שנא נושא את בתו של ה'ברוך טעם' לאשה, ועבר לגרור באלפיניק בסמיכות לחותנו, שם נספה על ידו וכן ע"י בעל ה'תורת דעת'. בשנת תקע"ז נתמגה לרבר העיר רוזניאק, ולאחר מכן אף בבר עיר צ'עלין. בשנת תק"צ עבר לעיר צ'אנז, ושם הקים את ממלכתו המפוארת שנתקראת על שמו לדורות.

רבן חיים נודע בקבי שלשות עמודי העולם: תורה, שבודה וגמilot חסדים. חבר את ספריו "דברי חיים" על התורה ושו"ת דברי חיים".

נפטר בכ"ה בניסן תרל"ו ונטמן בעיר צ'אנז שבספולין.

בגירה אין בידו להשיאה. בקשתי מפניהם לשחרר מרכבה, ויתנד העמסנו את כל הספרים הקדושים, כדי שהוא יוכל למכוור אותם, ובשנים ימפן את נשואי בתו.

"אבל..." היא פותחת את פינה, ומiquid רואה שאין טעם בדבר. וברגע נחשף אחד היא מחליטה להצטורף אל בעלה בנסיעתו הקרויה אל רבו, רבי נפקלי מרופשייז, ולהתלוון בפניו על פזונתו של בעלה. הרי התורה לא התקירה מתחת יותר מחמש, ואלו הוא, אפילו חמיש איינו מותיר לעצמו...

בעמלה לפניו הצדיק מרופשייז נפתחו חריצות לשונה, והיא חלה שוטחת לפניו את כל טענותיה.

"גם אני בבניה של צדקה גדלתי", אמרה, "אך מעולם לא שמעתי על אמן שיטור על כל אמונותו, ואיזה رب הוא זה שיחילק את ספריו האישיים בהם הוא לומד? הנה אפלו התורה לא התקירה לפאר לאבינוים יותר מחמש", טעונה.

חיק הקב"י מרופשייז ואמר: "אמנם צודקת הרובנית בטענותיה, אולם כל זאת נאמר על כל יהודי שנומן צדקה על מנת לקים את מצות הצדקה. אבל אצל רבי חיים מצאנו הצדקה היא בעלת ד' בעצמה, ולא רק מצוה אחת, וממילא, הכללים שנתקנה התורה אינם חלים עלי..."

בעל מהabiיה עוד בהיותו חתן. וכלם נעלמו ואינם.

בצדדים הגיעים כשלה על כסא המטבח, ודמות מיצפות את עיניה. פאר ביתה שעלם ואינו...

ואז פתחו, מן החדר הסתום, היא שומעת נעימה עלייה, נעימה עלייה עד מאד. בתהמון עצום היא זוקפת את איזניה. כן, ללא ספק, זהו בעלה. והוא שר! הוא מזמין לעצמו בקהל מלא שמחה! באחת היא מזנקת מכסאה הגדיל, שוחרק במחה, וממהרת לברר את פשר הדבר.

"ראית את הגנבה?" היא מתרצת לחדרו. "ראית."

"את הפל הם לך?! את הספרים! את הטער! את הש"ס המזקב היקר של אבא שלו!"

"זימה היה עכשו? איך תוכל ללמד? אין לך ספרים! מאמום לא נותר!"

עלכשו הוא מסב את ראשו אליו: "יהודים אחרים ילמדו מהם", הוא אומר לנכח אשתו שנעכירה ממשתקת. "זה אופה? אופה נתק אוטם? את כלם?" היא שואלת כלא מאמיינה.

"אכן", עונה רבי חיים, קולו שלו. "הגי עהבה יהודי מסקן, לבוש בלאים. בתו

הרובניתacha בכלם במשפטו הidle, עד כי פרקי אצבעותיה החלו מלביבנים. שני הפסלים ששבחה מן השוק שרועים כי על רצפת החדר, ותיכלתם מתפארת לכל עבר. המצח שפגלה לעיניה כאלו נלקח מעולם הבלהות. הפל ריק. הבית המטבח. דברי השנה מזרקנים מכל.

וחדר הלמוד הגדול מרקן אף הוא. 'גבאים', היא חושבת בבעתה. 'גבאים' נועזים הביאו ידם על אוצר הספרים הגדול שלנו'.

לא הרבה אוצרות היו בביתה הidle, שכן בעלה, מאן דברי חיים, ידיעו היה בפונראתו ובצדוקות הרבות שחלק לכל עבר. כל חוץ בעל ערך מהר למשפון לטובת יהודים נזקקים, ודומה היה כי בכל שהליך ביטם והתרזקן, ורק הכלני הפניות וגביו, ומימים ליום רבוי הפוונים המפקדים על דלפטם בבקשות לצדקה. זה בתהו חלה וונזק לממן לתרומות, והאחר בונתיו בגרו וועליו להשיין. איש איש ובקשותיו. איש איש וצורותיו. אבל היה הספרים.

ולא על ביתה הidle וחוץ היו המועטים שלה היה גאותה, כי אם על ספרית הענק של בעלה הרב. מאות ספרי קדש פארו את שלשת קידותיו של חדר הלמוד, סדרורים זה מעל זה בסדר מופת, ומעל לכל החנשא הש"ס המפואר, עטור בכריכת זהב, אותו קיבל

מוסר השכל | צדקה לא נותנים לעני, נותנים לקב"ה!

הרבה דברים נתקן ללימוד מפרק בעל ה'דברי חיים' מצאנז, אבל החשוב שביהם הוא כיצד קים כל מצוה ומצווה מתווך אמת ד' יתברך, ובעודת ד' בלבד היא זו שעדמה לנויד עיני. לרגע לא חשב לחת צדקה כי צrisk או כי כתוב בתורה. הוא נטען צדקה על מנת לקים את רצון הבורא, מתוק אהבה ויראה, לא שום פניות או אינטנסים, או אפילו צפיה לשבר. רק על מנת לשעבד את עצמו לאביו שבשימים ולבדו באממת הלבב שלם.

"אלה פקודי המשכן" (שמות לח, כא)

עוריך לך? עכשו חצטורה לבובו סכום כף גודל הרבה יותר על רופאים ועל תרופות, ועדין לא בטוח שיציליו להצליח את החימים שלך!"

מסביר לנו ה"חפץ חיים": יש אנשים שעובדים קשה בשכיל להציג כסף, לא רוצים מתחת צדקה לעניים, בורחמים מוגבאי הצדקה שמקבשים מהם לתרם, ואף פעם אינם רגעים מרוב שהראש שלהם עסוק בשאלת איז לאסף עוד ועוד כסף. צrisk לופר, שאם נותנים הצדקה מרווחים הרבה יותר. מי שלא רוצה לחת משלו לאחרים - לא ירוויח, אלא יפסיד בסוף של דבר, כמו שלמדנו "עשור תעשר" - בשכיל שתתעורר, וברפת השם היא תעשר".

פנינים

"אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן" (לח, כא)

מזכיר רשי: למה נכתב "המשכן משלו" - שמי בעמיהם? אלא, רמז למשכו שתחמשכו בשני חרבינו על עוננותך של ישראל.

על דברי רשי: אל שאל הגה"ק רב זלמןיה מואלוזין דיע' קושיה חזקה: לפי דברי רשי, שהסביר כי נאמר "המשכן משלו" שמי פעמים לרמז על בית המקדש שתחמשכו שמי פעמים על עוננותך של ישראל - יוצא שבית המקדש הוא "משכו" של קב"ה מאתנו בಗל עוננותינו, והרי בפרשת משפטים (כב. כה), פותבת התורה לנבי אדים שלקח משכו מחברו - עד בא השם תשייבנו לו. ואם כן, מודיע קב"ה עוד לא החזיר לנו את בית המקדש?! אלא, הוא מוסיף: הרי התורה בעצמה ממשיכה שם (בפרשת משפטים) ומסבירה לנו מודיע צrisk להסביר את המשכן עד בוא השם - וזהה כי יצעק אליו ושם עתוי כי חנון אני", ולכו לא כדי לה, הפללה, לעצב את המשכו אצלה. כי אני איזון לצעקותיו של בעל המשכו ואפער מפה. ממשיך רב זלמןיה ואומר: אבל הבעייה שלו היא, שבמשפטו הנה - בית המקדש - אף אחד בכלל לא צועק!!! לאחר אחד במעט ולא אכפת!!! ואם כן, מודיע ירצה הקב"ה להחזיר את המשכו?! ממשיך הוא וכותב: בטוח איני שוגם אם ייחיד יתפלל ויזעק שהקב"ה ישב לו את בית המקדש - עיניקו לו מון שמא את השפע ואת השראת השכינה שהיה מקבל בבית המשכן לו היה קים!

רש"י מסביר על הפסוק הזה, שבערשה הזאת של "אלה פקודי" מנו את כל אלה שוננו נרכות למשכו, ותרמו כסף, זהב ונחשת.

בני-ישראל נרכבו למשכו מכל לפם. מה קורה עם מי שמתה מכאן ולא רוצה לחת מהכסר שלו? אדם זה הוא מסכן גדול ונאה עשיר שבראה בפנשל הפה:

שמעול-בר היה קמצן גדול. הוא היה כל-כך קמצן, עד שאפלו לא הרsha לעצמו לאכל אלל Mizon ובריא, ובכך אכל מעט לחם בכל יום. כל פרוטה שחסוך היה שומר בקפדנות. הוא צרע פרוטה לפרטיה, עד שאסף סכום כסף גדול ונאה עשיר מaad.

אבל אנחנו יודעים מה שאמור חז"ל, שמי שיש לו מנה (מאה) רוצה מאותם. גם הקמצן הזה לא הסתפק בכך שהוא חסך, ורצה להציג עוד ועוד כסף. הוא חשב לעצמו: מי אמר שחביבים לאכל מנה שלמה בכל יום? לא מספיקה לי רבע מנה?! הרי אם אכל פחות - אחסוך כמה מאות רובלים בשנה! קב עשה שמעול-בר, ובאמת הכספי שלו הלה והתרבה. אבל הוא עדין לא היה מרצה. כל הזמן חשב איך יוכל להיות עשיר גדול יותר. לכן אכל כל פעמיות וחומות. הוא כמעט לא קנה לעצמו כלום, ועל כל פרוטה שחסוך שמה שמחה جدا.

יום אחד הגיעו שמעול-בר שהוא חלש מאד. פתחוム לא היה מסוגל ללכת. הוא לא הצליח לעלות במדרגות, וגם כשהוא הלה לאט - הוא היה צrisk לעצר כל כפיה פסיעות ולנשס עמק.

"אני צrisk לך לറואה שיבדק מה קרה לי", אמר שמעול-בר לעצמו, והלה לറואה.

אמר לו הרופא: "הגור שלך בסדר גמור, אלא שאתה חלש מאד ותסרים לך חסרים חשובים בכם. כדי להיות בריא אתה צריך לאכל מאכלים יקרים ומשבחים, ולקחת את התרופה שרשמתי לך - המחר שלה הוא מאותם רופא".

הקמצן כמעט החעלף כשלש מעז האמץ הגבוע של התרופה. בכספי הצלחת נמצא את הדלת כדי לברך מהרופא הזה.

שמעול-בר לא הספיק לנקות את המאכלים המשבחים ואת התרופה היקרה, וכך הוא נהיה יותר ויותר חלש. נדמה היה לו כי הוא כבר רואה את מלאך הempoות מתקרב אליו ורוצה לקחת את נשמתו. לא היה לה ברירה, והוא חור אל הרופא והתחזק אליו: "תרשם לי שוב את התרופה היקרה, אני אשלם כפיה שהאמר לי - העקר שלא אמות".

אמר לו הרופא: "קדם פסיבר לי מה עבר עלייך, למה נהית כל-כך רזה וחולה?"

ספר הקמצן לרופא את הסבה למחלת שלו.

צחק הרופא ואמר: "כמה כסף חסכת בכך שלא אכלת אכל ברא? אכלו אם חסכת בכך אלף או אלפיים - במה זה

מלוחת

ר	א	ל	ל	א	ל	ב	צ	ל	ט	ו	פ
א	ש	ד	ע	ג	ח	י	ג	ע	ל	מ	ק
ה	נ	ה	ב	ז	ס	ב	ה	נ	ל	צ	מ
ה	נ	ה	ת	ח	ח	ת	ל	ח	מ	נ	ש
ה	נ	ה	כ	כ	ח	ח	ל	ח	צ	מ	כ
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו

פקודי | משכן | בצלאל | מלאכה | אهل מועד | מעיל
כתונת | מצנפת | ציז' | כהן

חידות לפסח על נולדה

למה שימש השולחן?

לעריכת לחם הפנים.

(מ, בכ-נכ)

הנולדה נספחה!

איזה ברכה בירך משה את ישראל
בסיום מלאכת המשכן וכלייו?

"יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" ויהי נועם
ה' אלוקינו עליינו..."

(לט, מג)

חידות נאוצר מתוויה

איך נקראת הברכה השנייה?
בשםונה עשרה?

גבורות, אתה גיבור.

(מנילה ז)

מצאו את 10 הבדלים

קו קופליה:
03-3050-500

קו פוליה מתחכחה לכם... דברו איתו!

זכוי הרכבים
ומאותה יכלה!

ערכים לעט

היו ממוניים והפיצו

072-330-35-80

הצטרפי גם את

לימוד טלפון קצר וחד שבועי
עם בוגרת ערדים

050-4119593

בגלל זה נטה קון גזילה-קה אטה גזיל

פעים
למד. לדעת. להבין

וילאים מהאיין וחתוך

לקו התוכן של ערכים

- הרצאות ותוכן מuib המרצחים
- מידע עדכני על פעילות ערדים
- פרשת שבוע
- טיופ יומי
- ועוד תוכנים מרתקים

02-50-90-000

ערבים זה זה
מתוחקים ביחד בתקופת מתגרת זו.

אברכים או בוגרים
רוצים למדוד חברותא
בהלכה או בגמרא?
התקשרו עכשי ונתאמ עבורכם.

הרב רפאל בן דקן 050-4119406

ניתן ללמידה באזורי מגוריכם,
בבית הכנסת או בביתיכם

רבי חיים פלגי זע"א

"כל מי שנוטן ממחצית השקל מובטח לו שהוא בן עולם הבא ולא יקרה לו שום פגע
רע באותה שנה ואולי גזרה גורה עליו או על בני ביתו זו היא מותבלת ואיןו בא
ליידי חסרון כיס באותה שנה. והמתמיד בה מידי שנה יראה זרע ויארך ימים"

הצטרפו גם אתם והיו שותפים
בתרומה 26₪ לאדם

1-800-35-35-26

בבתי כנסת בעמדות
נדירים פלוס

**זכר
למחץ
השקל**

העלון מוקדש:

לעילי נשמה: שלמה בן יעקב העליון // אליהו בן אברהם סקרונסקי // סיני יצחק בן שמעון
רפואה שלמה: יצחק רפאל בן רותי // רחלית רבקה בת אילנה // שרה בת נזרה
לחצלה: שושנה בת שרה מרים // משה שלום בן שושנה // נועה ליבא בת חנה // יעל בת רחל גיטל
לזיווג הגון: מרים בת שרה // תהילה בת שרה חנה // זאב בן אסתר // תמר בת אילנה

לעילי נשמה הנרצחים והונפלים הייד לרפואת הפצועים, להשבת השבוים והנעדרים לבitem לשולם ולהצלחת הלוחמים

להקדשת העלון חייגו:

072-3303580